

KARA PANTER

KONDO'NUN KURTULUSU

OKAY
TIRYAKIOĞLU

GENÇ
T
TIMAS

1.BÖLÜM
SESSİZ DENİZ

“Herkes gidebilir, herkes kaçabilir ama herkes kendine hâkim
olamaz, herkes kendine karşı zafer kazanamaz.”

Cengiz Aytmatov (Gün Olur Asra Bedel)

I

Eylül 1532 – Balear Adaları’nın 20 Mil Güneybatısı

Hücreden birileri çıkardı beni... Niyetlendiğim ölüm orucunun bir ucundaki huzurlu sessizliği görmüştüm oysa. Kaçınıcı gündü bu? Beş mi, yedi mi?.. İçimde akan zaman hattı bütünlüğünü kaybedip parçalanmıştı ama şikâyetçi değildim bundan. Her biri kendi ekseninden süratle uzaklaşan, donuk mavi bir sonsuzluğa savrulan anı parçacıkları geziniyordu etrafımda.

O parçacıkların önce birine, sonra bir diğerine tutunarak bilmediğim bir âlemden yükseliyordum. Ruhumdaki tadın ve yepyeni gücün farkındaydım. Gerisi önemini yitirmişti benim için. Tüm sevdiklerimi Allah’a emanet etmiş, kabulü mutlak bir vaadin huzuruyla dolmuştum.

Gözlerimi isteksizce araladığımda, kollarıma giren güçlü kuvvetli beyaz denizciler gördüm. Korkutucu kasları ve kabar-

miş bedenleriyle ülkemin inci avcılar  ve madencilerini andırıyorlardı ama bunlar çok daha iri yarıydı. Bununla birlikte hiçbiri tanıdık değildi bu adamların. Beni taşırlarken, kanık-sadığım o ‘beyaz’ kabalığın çok uzağındaydılar. Kırılmasından çekinilen hassas bir s s e yasına gösterilecek ihtimamdı bu.

Güvertedeki çığlıklar bir zaman önce kesilmişti. “Türkler geliyor!...” haykırışlarını anımsıyordum. Ah bu bitkinlik... Sonra her Şey, sonbaharın kızıl bir cila çektiği denizin lo  ufuklarına doğru yitip gitmiş gibiydi. Apansız ba layan kar-ęa alığın, muhtemelen baygın olduğum için farkında olmadığım bir sırada sonlandığının farkındaydım. Kollarımdaki iri beyazlar, tutsağı olduğumuz Fransızlar gibi, bedenlerinin tüm kusurlarını gözler önüne seren daracık, g l n  kıyafetler giymiyorlar ve kötü de kokmuyorlardı. İ te bunların Türkler olduğuna emin olduğum ilk an budur.

Ayaklarımın  zerine bıraktıklarında beni, bir an iki yana sallandım ve gözlerimi acıtan sabah ışığının altında, annem Lili m, ablam Adisa ve ağabeyim Rastaparu’nun, “Kondo!” diye feryatlar kopararak yanıma ko tuklarını gördüm. Fransız zayıatı yığılı güverte üzerindeki dağınıklık yüzünden, yürümek kadar ayakta durmak dahi zordu. Annem, Türklerden birinden s kercesine aldığı bir mataradaki suyu dayadı ağzıma önce. Bir yandan da ağlayarak anlayamadığım bir Őeyler söylüyordu. Ablamın  ırpınmaları ve küçük çığlıkları da araya karıştığı için söz, nefes ve hı kırıklardan oluşan tuhaf bir   ğenin içinde zihnim kolayca bulanıverdi.

Annemin kırık dökük onca s z n arasından, “Aman ya Rabbi! Yavrum iskelete dönmüş!” dediğini ancak  ıkarabildim. Ağzıma tekrar matarayı dayadı sonra. Bombo  mideme inen su, daha önceki açlık saatlerimde i tiklerimden farklı

olarak, hiç olmadığı kadar canlandırıcı bir etki uyandırdı. Ancak bir kısmı, sancılanan midemden köpük köpük kabarak geri fışkırırken elimle ağzımı güç bela örttüm.

Annem, parmaklarımı ve ağzımı temizlemeye çalışırken ona engel olmaya çalıştım. Tüm Dogon klanının; dahası sürgündeki Gine ittifakının seçilmiş tek lideriydim ben. Çocuk muamelesi görmem doğru olmayacaktı. Ne var ki ben daha ne olduğunu anlayamadan, bu defa yağlı bir et parçasını ağzıma tıktırdı annem. Onu üzmemek için güç bela, çiğnemeye dahi fırsat bulamadan yutmayı başardım.

Beni güverteye çıkaran Türklerden biri de, kaşla göz arasında ağzıma tadının güzelliği gözlerimi yaşartan şekerlemelerden boca etti. Bu şekerlemelere daha sonra akide şekeri dendiğini öğrenecektim. Altmışlı yaşlarımda sonlarında olduğum şu günlerde bile, o ilk yediğim şekerlerin tatlarını gayet iyi hatırlarım.

Etin güçlendirici ama midemi isyan ettiren ağır kokusu ve taş gibi çöküp alev alan varlığına karşın, içimi binbir baharla dolduran ve beni yepyeni bir Afrika'ya savuran bu şekerlemeler birkaç dakika içinde bedenimi diriltecekti. Buna rağmen midem bunların da tamamını kabul etmedi. Olduğum yerde öğürürken ben, uzun ve bol kıyafetleriyle en az genç Türkler kadar heybetli, yaşlı bir adamın geldiğini gördüm.

Adam, tavizsiz bir ifadeyle denizcilere ve anneme geri çekilmelerini işaret etti. Dilini anlamıyordum ama Akeban'ın harika bir tınıyla konuştuğu Hicaz Arapçasını andıran ses öbekleri dökülüyordu dudaklarından. Ama daha sert ve müzikal bir dildi Türkçe. Hekim olduğunu sezdiğim ihtiyar, elindeki cam bardaktan ağzıma tatlı ama midemi derhal yatıştıran

bir sıvı akıttı. Hemen ardından şekerleri işaret ederek, bir müddet beklememi anlatmaya çalıştı bana.

Türkler, beni ve ailemi, diğer kardeşlerimizin beklediği baş kasaraya götürdüler. Şükürler olsun ihtiyar Muhammed Akeban da oradaydı. Birbirimize sımsıkı sarıldık, “Sabrın sonu selamettir Kondo,” dedi ıslıl ıslıl gözlerle. “Bedenlerimiz köpek balıklarına yem olsaydı bile, geride halkımıza rehberlik edecek ruhlarımız kalacaktı. Unutma! Gerçekte zafer için değil, zaferi eninde sonunda getirecek ruhu korumak için savaşırsın!”

“Seni cıvadraya bağladıklarını söylemişlerdi bir ara,” dedim gözyaşlarımı güçlkle tutarak.

“Düşündüler.” Bilge ifadesini renklendiren hüzünlü bir tebessümle devam etti, “Ama cesaret edemezlerdi. Edemediler de!.. Şu ihtiyar ve zayıf bedenim değildi onları korkutan, Allah’tan başkasının önünde eğilmeyi reddeden ruhumdu! Onlar daha sert demirler ve silahlar icat edebilirler, ancak iman zırhımızı aşamazlar.”

“Hiç yeterince güçlü hissetmedim kendimi Akeban. Niha yet pes edeceğim o anın geleceğinden öylesine korktum ki...”

“Senin için Allah’a, en sevgilisinin adıyla yalvardım Kondo, zira benim gibi bir günahkarın dili Cenabıhakk’ın rahmetini celp edemez. Allahümme salli ala seyyidina Muhammedin adede ma fi ilmillahi selaten daimeten bidevami mülkillah.”

Yine de bir an Akeban’ı cıvadra direğinde, okyanusun karanlıklarına bakarken hayal edince tüylerim ürperdi. Günlendir zaman zaman gelip giden bir hayaldi bu ve Akeban’ı sağ

salim bulmak dahi ruhumdaki dehşeti tam manasıyla gidere-
memişti. Havanın ne kadar soğumuş olduğunu işte o zaman
ayırımsadım. Dört gemilik Fransız filosunun diğer gemilerinde
de çatışmaların sona ermek üzere olduğunu görebiliyordum.
General Richard de Robillard, Kaptan Peter Antonin ve
diğer tanidik simalardan hiçbiri görünmüyordu ortalıkta.
Türklerin kesin bir zafer kazandıkları ortadaydı.

“Bak,” dedi ağabeyim Rastaparu, eliyle siyahi Türk korsan-
ları kast ederek, “Türkler hakkında söylenenler doğruymuş.
Bizim gibi olanları ezmiyor, kendilerinden ayırmıyorlar.”

Gözyaşlarımı saklamak için, ağır ağır kabarıp sönen denize
çevirdim bakışlarımı. Günden geceye her şeyin kanlı bir düş
gibi gelip geçtiği şu dünyaya küsmek, küfretmek yakışmazdı
ki insana. Maddenin ve ruhun birbirinden daha dayanıksız
olmalarından yakınmıyordum gerçekte... Yakınmıyordum,
çünkü şu narin güzelliklerinde, bela ve bahtsızlıkların büyük
payı vardı. Beni gizliden gizliye kıran, tüm yaratılmışların
gerçekte bu denli eşsiz ve tek olmalarıydı. Allah’tan başka
kimse yoktu yardıma gelecek... Ama yine de ruhumdaki o gizli
kırgınlık... Neleri değiştirmişti bu süreç bende? Ve sonuçları
nasıl olacaktı?..

Birini fark ettim o anda. Kalyonumuza bordalayan, Fran-
sızların devasa gemilerine göre nispeten küçük ama daha çe-
vik ve hızlı Türk kadırgasının küpeştesinden biri çıktı güver-
teye. Etrafındaki Türklere emirler yağdırırken, tabii halindeki
karşı konulmaz hükmediciliği derhal sezdim. Kırklı yaşlarının
ortalarında görünüyordu. Sırtındaki hafif eğrilik ilk bakışta
anlaşılmasa da, onun hakkında kısa bir izlenimin ardından
geriye kalan ana imge her nedense bu oluyordu. İnce uzundu.

Ancak bedeninin tekinsiz bir kudret barındırdığını derhal anladım.

Bugün daha iyi biliyorum ki, maddi ve manevi gücü nasıl yönlendirebileceğini bilen, o eski zaman ustalarının havası yayılıyordu ondan. Zaten bir daha onun gibisine hiç rastlamadım! Bu adam, dönemin en etkin ve korkulan istihbarat teşkilatının başındaki adamdı. Gerçekte Çelik Hilal Örgütü'nün adıyla özdeşleşmiş Vehimi Orhun Çelebi'ydi!

İşte o sırada, acımasızlığıyla meşhur cehennem suratlı Lostromo Albert Reno'yu gördüm. Kabarmış omuzlarının altındaki dövme, kalın kolları, damarlarına kadar büzülmüş çesine titriyordu. Silahsız kadın, ihtiyar ve çocuklar karşısındaki ihtişamını çoktan yitirmişti. Dokuz tunç toplu kırbacı belindeki kemerde takılıydı hala. Kimsenin ona aldıracağı bile yoktu. Ciddi bir tehdit olarak algılanmayan kırbacını almaya tenezzül dahi etmemişlerdi. Yanında komutanı, gemide bana ve aileme hayatı dar edenlerden, geminin birinci süvarisi Yüzbaşı Nathaniel Colbert ve babam Reis Takama ve büyük ağabeyim Abatanos Niru'nun celladı, güverte kıdemli subayı Teğmen Henry Livre vardı.

Bu akıl hastası korkunç Livre ile kısa bir süre için bile olsa ittifak kurduğuma pişmandım şimdi. Ne var ki o şartlar altında en doğrusunu yapmıştım ve zaman kazanmak için başka da çarem yoktu. Hemen arkalarında ise, adeta küçülüp de zeminin derzleri arasında kaybolmak istercesine sinmiş duran, zavallı annemi hususi tutsağı haline getirmiş ikinci Kaptan Jean Pierre Blason'u gördüm. Madem henüz hayattaydılar, Colbert ve Blason'la olan kişisel hesabımı görmeden ölme-yecektim. Bu hususta beni Türkler bile engelleyemezlerdi!

II

Gökyüzünün saf mavi ışığını yaldızlayan güneşe doğru çevirdim bakışlarımı. Sonbahar sabahının keşiklemeden vuran soğuk rüzgarı, derinlere doğru gizli bir pırıltı taşıyan buğu katmanları oluşturmuştu. Babamın kokusu geldi burnuma. Bir an güvertedeki tüm seslerin kesildiğini fark ettim. Az önce güverteye ayak basan Vehimi Orhun Çelebi'ye döndüm.

Usta casus, etrafından korku ve katıksız bir saygıyla açılan dost ve düşmanlarının arasından sıyrılıp yanıma geldi. Gölgesi yüzünde sonsuz bir keder, ifadeleri seçilmeyen gözlerinde ise ürpertici bir bakış vardı. Tertemiz bir Fransızcayla, “Ulu Reis Kondo Niru,” dedi. “Ben Vehimi Orhun Çelebi! Bugünden itibaren tutsaklık hayatınız sona ermiştir. Kabilenizle birlikte İslam’la şereflendiğinizi öğrendik. Büyük memnuniyet duyduk. Sizler, Afrika’nın mühim bir kısmını İslam’a kazandıran büyük sahabe Hazreti Vahşi’nin birer emanetisiniz bize. Şahsınıza, ailenize ve insanlarınize zulmeden sefillerin hükmü bitmiştir. Cenab-ı Kibriya onların kaderlerini de bugün sizin ellerinize

vermiştir. Bu genç yaşınızda gösterdiğiniz irade, dirayet ve li-derlikten haberdarız. Denizler aslanı, korsanlar ulusu, zalim-lerin namını işitince titredikleri Cezayir Beylerbeyi Barbaros Hızır Hayreddin Paşa, amiral baştardasında bu akşam namazını müteakip sizi ve ağabeyinizi misafir edecekler.”

“Sen,” diye mırıldandım güclükle. Boğazıma talaş doldurul-muş gibi hırıldayan sesim kuru ve ifadesizdi, “Sen bir beyazsın!.. Biz beyazlara asla güvenemeyiz, ama sen aynı zamanda da bir Türk’sün! O halde sana itimat edecek ve davetinize saygıyla icabet edeceğiz.”

Başını hürmetkar bir ifadeyle eğdi Vehimi, “Çekinceniz olmasın Ulu Reis. Ortak düşmanlarımız bizi, kendilerini veh-mettikleri türden birinci sınıf beyazlardan kabul etmezler. Asya kökenli olduğumuz için gözlerinde yerimiz, siz siyahi kardeşle-rimize reva gördüklerinden dahi aşağıdadır.”

“Düşmanlarımın diline henüz yeterince aşına değilim Ve-himi. Konuşmalarının tümünü anlayamıyorum.”

“Bunlar sizin gibi biri için mühimsenecek sorunlar değil Reis. Pek yakında kuzey dillerine hakimiyetiniz artacaktır.”

Bitkin bir halde kaldırdım bir an elimi, “Vehimi?”

“Buyurun?”

“Bu Fransızlardan bazılarıyla derhal görülecek hesabım var!”

Vehimi dönüp, esirlerin arasında cesaretle dikilmeye ça-lışan ikinci Kaptan Blason ve adamlarına baktı, “Biliyorum Reis Kondo. Hele biraz sabır. Bırakın da korku damarlarında dolaşıp yüreklerini iyice yorsun. Affı için köpeklenen düşman, intikamın hazzını arttırır. Bırakın biraz salim kafayla düşünecek ve başlarına gelecekleri idrak edebilecek hale gelsinler. Şimdi her şey yeni ve onlar için çok şaşırtıcı. Hâlihazırda korktukla-

rını sanıyorlar ama korkunun ne olduğuna dair henüz hiçbir fikirleri yok!”

Çatlamış, tuzlu dudaklarımı dilimle ıslatarak, “Dedem Dakarai Niru, gizli bir Müslüman’dı,” dedim. “Bunu hepimizden gizlemeyi başarmıştı. Hikmetli bir adamdı üstelik. Tüm evlatlarını, düşmanlarından şiddet yoluyla intikam almaktan men etmişti. ‘Tek bir kötü nazar, ellerinizle vereceğinizden çok daha beter hale dönecektir.’ demiş ve bizleri efsunlamıştı.”

“Onların üzerinde büyü kullanmaktan mı bahsediyorsunuz Reis? Geleneksel yöntemlerinize saygılıyım, fakat inanın bana, sırtlarını tümüyle kibre yaslamış bu alçaklarla hesaplaşmak için en sağlıklı ve tatmin edici yol, onları yaptıklarından dolayı bin pişman olmuş hâlde görmektir.”

Biraz gerimde duran annem ve ablamın ağlayarak, hıçkırarak savurdıkları lanetleri işittim.

“Türklerin, esirlerini belirli bir fidye karşılığında serbest bıraktıklarını söylemişlerdi bana. Bunca suçlarına rağmen, geri kalan adamları salacak mısınız?..”

Vehimi, o esnada yanına gelen, daha sonra adlarının Gırnataı Kemal ve Delice Salih olduğunu öğrendiğim, ikisinin de safir mavisi gözleri pırıl pırıl yanan, sağlam yapılı gençleri işaret etti, “Reis Kondo, kılıçları kanlı, ciğerleri Afrika güneşinden kavruk şu genç yamaklarıma iyi bakın! Bunlar zulme asla razı gelmeyen, beni dahi kılıçlarıyla doğru yolda tutacak olan yiğit ve fazıl gençlerdir. Siz dahi onlar misalsiniz. Sorunuza gelince, bahsettiğiniz savaş esirlerdir. Bu adamların cürümleri, muharebe kusur ve suçlarından kaynaklanmıyor. Doğrudan cinayet, gasp ve tecavüz suçluları olarak yargılanacaklar. O yüzden yüreğiniz ferah olsun. Akıbetleri, insanlarınızı attıkları köpek balıkları tarafından parçalanmaktan daha adil olacak,

merak etmeyin. Üstelik siz, kabileniz ve tutsak alınmış tüm Gine klanlarının kabul edilmiş Ulu Reis'i olarak, bu adamlarla ilgili hükümde mutlak karar sahibisiniz!"

Vehimi'nin genel manada ürpertici tavırları ve ses tonuna rağmen, yine de onun ve adamlarının her halleri yüreğimi ısıtmıştı. Kısa bir süre Vehimi'yle yalnız görüşebilmek için hekimden izin aldım ve ailemi misafirperver Türklere emanet ettim.

Usta casusla birlikte küpeşte kenarına yürüdüktan sonra, "Ülkem işgal altında Vehimi," dedim. "Şu anda bana ancak sürgünde bir lider gözüyle bakılabilir."

"Bu kıymetinizi düşürmez Reis Kondo. Siz pagan, Hristiyan ve Müslüman tüm Gine'nin ortak nefesi, ortak sesisiniz. Osmanlı'nın desteğini arkanızda bilin! Bunun manası, liderliğinize itiraz edilemeyecek demektir!"

Birden aklıma gelmiş gibi sordum, "Ya Kaptan Antonin ve gemilerin sahibi General Robillard?" diye sordum. "Onlar neredeler?"

"Onlar amiral baştardamıza götürülüp hücreye kapatıldılar."

Acılı ve bitkin yüzümde mahcup bir ifadeyle sordum, "Bizi aldatmıyorsunuz, öyle değil mi Vehimi? Sonunda bir oyuna getirir de, bize Fransızlar gibi davranmaya kalkarsanız eğer sizinle de savaşırım! Kim olursan ol benim için fark etmez! Bana bir kere vurursan, ben de ne yapar eder sana iki kez vururum. İkinci vuruşum, bana ilk el kaldıran sen olduğun içindir! Bana gündüz silah çekersen, ben gece gelir kâbusun olurum. Dostluğuna iki misli dostluk, düşmanlığına iki misli düşmanlık gösteririm. İkisinde de beni ve halkımı geçemezsiniz. Bizler sonsuza dek galip olanlarız!"

Suratı tuhaf bir şekilde buruştu Vehimi'nin. Öfkelendiğini sandım ama bunun bir tebessüm olduğunu sonra öğrenecektim. "Sizin gibi biriyle düşman olmadığım için mutluyum Reis Kondo. Siz saf irade, mutlak bir sadakatsiniz! Ömrüm oldukça sizin için elimden gelen her şeyi yapacağım! Çok yakında dostlarım ve düşmanlarım için ne anlama geldiğimi öğrenirsiniz."

Bakışlarındaki derin karanlıkta beni hafifseddiğine, alay ettiğine dair, beyazlarda görmeye alıştığımız o tanıdık pırıltıyı aradım. Salt ciddiyetten ötesi yoktu. Uçurum kenarındaki keskin taşlar kadar ürkütücü ve büyümlü gözlerinin irisleri ne kadar da iriydi. Geceleri kımıldanan tüm karaltıların alacası sinmişti bu gözlerle. Vehimi'nin, eskilerimizin bahsettiği 'İssız Yerlerin Ruhu' denen yarattığı andıran bir tarafı olduğu apaçıktı. Bulunduğu taraftan vuran keşişleme, bedeninden kükürt kokusunu andıran bir rayiha getiriyordu üstelik. Merhum ağabeyim Abatanos, iblislerin böyle koktuklarını söyledi.

"Düşmanlarınız düşmanımızdır Reis Kondo," diye ekledi Vehimi. Bir ateşin pırıltısını gördüm kanlı göz aklarının gerisinde. Sabahın erken saatleriydi oysa. Etrafta yanan tek bir meşale bile yoktu.

"Ben yalnızca aksi bir durumda olacaklar hakkında ikazda bulunuyorum Vehimi," dedim bakışlarımı kaçırmadan. "Beyazlara bir anda tekrar güvenebilmenin bizim için ne denli zor olduğunu bilemezsin. Tüm kalbimle sizleri bu tasnifin dışında tutmak istediğime emin olun!"

Vehimi, tüyler ürpertici bir tebessümle esirlere döndü ve Henry Livre'ye işaret etti, "Sen!.. Sen sersem, evet sen! Buraya gel!.."

III

Livre, deli bakışlı gözlerinde karanlık kuyuların gizemiyle geldi yanımıza. Diğerlerinin aksine, korkmuş gibi görünmeyen bir tek o vardı, “Seni iyi tanıyorum Vehimi Orhun Çelebi,” dedi usulca. “Hepimiz tanıyoruz. Ama kimse benim kadar hayranlık duyamaz sana. Genelde karada görev yaptığını bildiğimden, günün birinde seninle karşılaşmak gibi bir hayali yaşatmak dahi zordu benim için.”

Vehimi, o hırıltılı sesiyle, “Kısa bir süre için buradayım,” dedi. “Ulu Hünkâr’ımız Almanya seferinde Habsburgları ezerken benim burada olmam sadece özel birkaç sebebe bağlı.”

“Kader bu Vehimi!.. Beni senin yanına getiren kaderin önünde saygıyla eğiliyorum.”

“Kimse benimle karşılaşmak istemez, sersem!”

Livre, bakışlarında belirgin bir hayranlıkla, “Ben hariç,” dedi. “Ben senin hikayelerinle geçirdiğim günler ve geceler boyunca, senden bir parçayı içimde canlandırmak istedim

hep... Etrafını saran karanlığı apaçık görebiliyorum. Civarındaki tüm nesnelerin gölgelerini topluyor, bu sayede hem yıldırıcı hem de görünmez olabiliyorsun Vehimi Çelebi. Bu yüzden kabuslardan çıkmış gibisin. Benim kadar nefret ediyorsun kalabalıklardan. Yabanın, boşluğun ruhları çağırıyor seni. Atalarının geldiği bozkırlara, dağlara, kimsesiz kıyılara hasretsin. İnsan denen bulaşıcı hastalıktan tiksiniyorsun ama vazifene de tutkuyla bağlısın...”

Vehimi, bu tuhaf sözlerden etkilenmiş görünmüyordu. Onu olumlu ya da olumsuz herhangi bir şeyin şaşırtabileceğini de düşünmüyordum zaten. Livre gibi biri bile bunu başaramadıysa kimse başaramazdı. Gözlerini hemen hiç kırpmadığını fark ettim o esnada. Daha önce nasıl anlamamıştım bunu? Konuşurken gözlerimi ondan hiç kaçırmadığımdan emindim oysa.

O esnada, “Beni bu kadar iyi tanıyorsan, o halde başına gelecekleri de biliyorsun,” diye mırıldandı Vehimi ve elini kuşağından kabzası uzanan yatağanına götürdü.

Livre gülümsedi, “Bunun bir önemi yok. Mühim olan seni bir kez olsun görebilmektir. Olduğum değil, olmak istediğim kişiyi görmek, hayallerimi ve kalan ömrümdeki rüyalarımı güçlendireceği için minnettarım sana üstelik. Bunu Vatikan’ın istihbarat örgütü Demir Haç’ın lideri Angelo Stephano’ya da söyleyecek fırsatı buldum.”

Çaşıtlarbaşı, kuşkulu bir ifadeyle sessiz kaldı.

Livre kıkırdadı, “Bastille’in en kıdemli celladıydım ben. Şef Kondo hakkımda her şeyi biliyor!.. Babamı yanlışlıkla idam ettikten ve akıl hastanesinden kaçıp da Paris Adalet Sarayı’nı yakmadan birkaç gün önce yapılan bir denetleme

esnasında, hücremin kapısında belirdi Stephano. Senin gibi görür görmez işe yarar biri olduğumu anladı. Bana endişelenmememi, ülkeme hizmet için yardımlarıma başvurabileceğini söyledi... İşte o zaman gözlerinin içine bakarak ona, ‘Vehimi Orhun Çelebi gibi olamazsın asla,’ dedim. ‘Kimse onun gibi olamaz!..’ ”

“Niye anlatıyorsun bunları bana, sersem? Yaltaklanır gibi bir halin de yok. Delinin tekisin sen!”

“Dinle Vehimi, Paris’te gitgide büyüyen yangın merkeze doğru ilerlerken limana inmiş ve oradan sonsuza dek uzaklaşabileceğim bir tekneye atlamıştım bile. Önce beni almak istemediler. Ama eninde sonunda alacaklarını biliyordum. Gerçekte kim olduğumu anlayana kadar onlar, kendimi kabul ettirmeyi başardım.” Dua edercesine avuçlarını göğsünde birleştirdi Livre, “Beni dene Vehimi. İstemezsen de sen öldür beni! Senin ellerinde ölmek, olmak istediğim kişinin ruhu-na tutunup yanından hiç ayrılmayacağım anlamına geliyor çünkü.”

Vehimi, adamın gözlerindeki karanlığın derinliğini, kendininkilerle kıyaslıyor gibiydi o an, “Tam bir kaçıksın öyle değil mi?” diyerek o gıcırtılı, tuhaf sesiyle güldü sonra. “Tam bir zırdelisin!.. Ama ihtiyatlı bir yanın var. Senin gibi deliliklerini geçici sürelerle baskılayabilen adamlar tanı mıştım. En zor görevlerin altından kalkmasını bilirlerdi. Adın ne senin?”

“Henry Livre derler. Reis Kondo beni iyi tanır. Ona çok yardımım dokunmuştur.”

Dönüp bana baktı Vehimi. İsteksizce salladım başımı, “Doğru söylüyor. Son anda bize yine yüz çevirişine kadar benim için yaptıklarını inkâr edemem.”